

OPEN MIDDAGEN OUDHEIDKAMER:

21/1, 25/2, 25/3, 29/4, 25/5 (HVD), 27/5, 24/6, 29/7, 26/8, 9/9(OMD), 30/9, 28/10, 25/11 en 30/12 2006 (14-17 uur)

AFRONDING EXPOSITIE 'GEBOUWD OP GELOOF: DE OUDE KERK'

De expositie 'Gebouwd op geloof: de Oude Kerk' is op zaterdag 21 januari voor het laatst op een open middag in de Oudheidkamer te zien. De prenten en foto's blijven wel beschikbaar op de website van de HVN. (En op de stalzolder blijven ook de wetsborden, die in 1927 uit de kerk kwamen!)

De afbeelding is een anoniem schilderijtje van de Oude Kerk, dat ds Herman Otto Roscam Abbing bij zijn vertrek in 1915 meekreeg. Zijn nazaten schonken het terug aan de kerk en sindsdien prijkt het in de consistoriekamer. Het is de enige afbeelding waarop het tongewelf nog in de oorspronkelijke hemelsblauwe kleur - de kleur uit alle onderhoudsbestekken van voor 1927 - te zien is.

Op woensdag 8 februari om 20.00 uur zal Adri den Boer in de koffieruimte van de Oudheidkamer de lezing met powerpointpresentatie over de Oude Kerk herhalen. Deze lezing is op 7 september in de Openbare Bibliotheek gehouden en wie toen niet geweest is, krijgt een herkansing!

NIEUWE EXPOSITIE 'DE BATAVIER 1881-2006'

Een nieuwe expositie is samengesteld over 'De Batavier 1881-2006'. Deze expositie is van 2 t/m 28 februari te zien in de Openbare Bibliotheek en daarna een aantal maanden in de Oudheidkamer.

25 FEBRUARI: VOOR DE DERDE KEER BIEST OP OPEN MIDDAG

De open middag van zaterdag 25 februari (14-17 uur) zal weer een biestmiddag zijn. De laatste twee jaren is eind februari ook zo'n middag gehouden en dat was een groot succes. Het HVN-persknipselplakboek getuigt er nog royaal van.

BUDGETSUBSIDIE

Na een beslist constructief vooroverleg met de wethouder en ambtenaren van de sector Welzijn ontvangt de HVN binnen het Welzijnsprogramma 2006 een ongeveer gelijke budgetsubsidie als in 2005; omdat het overschot van 2005 over de jaargrens mag worden meegenomen, kan de begroting 2006 worden gerealiseerd. Met Marijke Edel als free-lancer is opnieuw een jaarovereenkomst afgesloten, voornamelijk weer voor de ontvangst van groepen van Nieuwerkerkse basisscholen en objectregistratie.

IN MEMORIAM HERBERT HENDRIKS

Zoals Nieuwerkerkse leden al uit de rouwadvertentie in Het Kanaal bekend werd overleed in november ons lid en onze beminnelijke en vakkundige Oudheidkamervrijwilliger Herbert Hendriks. Zodoende werd op 26 november geen open middag gehouden, maar werd door velen die dag zijn rouwdienst bezocht. Wij gedenken hem in dankbaarheid en wensen zijn familie bij voortduur sterkte om dit verlies te kunnen dragen.

SLOOP VAN DE BATAVIER

Op 21 oktober 2005 besloten B&W tot het verlenen van een sloopvergunning voor de gemeentelijke Batavier. De door de HVN op 4 juni 2005 daartegen ingediende zienswijze was al opgenomen in Nieuwsbrief 40. Deze zienswijze – samengevat: "Het te slopen gebouw is een gemeentelijk eigendom van cultuur-historische waarde en dient om die reden behouden te blijven." – werd na 20 weken genegeerd onder vermelding van één zin: het aangedragen

punt wordt binnen het huidige toetsingskader niet beschermd. De HVN was het niet eens met het besluit en diende daartegen eind oktober bezwaar in onder integrale verwijzing naar de brief van 4 juni 2005. De motivering was dat:

- de verantwoordelijkheid van het college bij een gemeentelijk eigendom boven algemene publiekrechtelijke toetsingskaders uitgaat;
- door het collegeniet inhoudelijk is ingegaan op de cultuurhistorische waarde.

Voorzitter Johan Knoester deed zijn best op de hoorzitting van de Commissie voor de Bezwaarschriften van 7 december, in presentie van bestuurslid Kees Vermeij en van Leo Bredie, een terzake kundig monumentenwachter en lid van de gemeentelijke Monumentencommissie. Historicus Knoester verwoordde bezwaren tegen de ongeïnteresseerdheid, onzorgvuldigheid, ongevoeligheid, onnadenkendheid en onwetendheid. De pleitaantekeningen van de zijde van het college werden door een ambtenaar voorgelezen. Het slot daarvan luidt: "In dit Programma van Eisen (blz. 7) is een lijst opgenomen met elementen van de huidige boerderij die (zoveel als mogelijk) hergebruikt gaan worden. Naast de genoemde elementen is hierlater nog de eerste steen aan toegevoegd, waar de HVN naar verwijst." Bij brief van 21 december 2005 berichtten B&W dat ze het HVN-bezwaarschrift ongegrond verklaarden.

Voor de HVN was het de eerste keer in haar bestaan dat bezwaar werd gemaakt tegen de sloop van een uniek beeldbepalend pand. Dat het onderwerp relevant was bleek uit publieksreacties en persaandacht, bij voorbeeld de hele pagina die het Algemeen Dagblad op 15 december aan de Batavier wijdde. Begin 2006 is sloop een feit, zelfs de monumentale 19de eeuwse Philibertspanten ten spijt.

(...) Dorpshistoricus Adri den Boer was bij de honderdste verjaardag van de boerderij nog optimistisch. In zijn boek 'Toen & Nu' uit 1989 [in een bijdrage uit een 'Kanaal' van 1981] feliciteerde hij de Batavier nog met zijn honderdste verjaardag: "De Batavier gaat onbedreigd de tweede eeuw in, Proficiat!" schreef Den Boer. De Batavier zal echter blijven steken op 125 jaar als de sloophamer na de jaarwisseling zal toeslaan....

(...) De sloop van de Batavier is onontkoombaar. "Jammer, het had ook anders gekund," zegt Johan Knoester van de Historische Vereniging Nieuwerkerk. De sloop van de Batavier is volgens hem het bewijs dat de gemeente Nieuwerkerk slecht omgaat met haar historisch erfgoed. "Nieuwerkerk heeft nog steeds geen gemeentelijke monumentenlijst. Er was daarom geen enkele wettelijke bescherming voor de Batavier," aldus Knoester.

Uit: Algemeen Dagblad, 15 december 2005 (Stéphan Reket)

BEWONERSHERINNERINGEN AAN DE BATAVIER

Eind december 2005 wierpen mevrouw Corrie Scholten-van der Eijk (Den Haag) en de heer Piet van der Eijk (Ridderkerk) voor het laatst een blik op de Batavier, de boerderij met de gesmoorde Hollandse pannen waarop ze zijn geboren en getogen. De laatste decennia werden meer van die kijkjes genomen, ook met nazaten van geëmigreerde familie: de boerderij was er nog steeds!

De hoeve was (zoals eerder vermeld in deze Nieuwsbrief) in 1881 gebouwd als één van de beleggingsobjecten van de steenbakkersfamilie Mijndieff van Klein-Hitland. De eerste pachter was boer Snoek en de tweede Van Wageningen. Beiden konden het echter niet bolwerken op de slappe grond. Toen Cornelis van der Eijk rond 1920 de pacht overnam was dat een waarschuwend voorbeeld. Op een deel van het land werd nog graan verbouwd, maar de paarden zakten teveel weg en er werd overgeschakeld op honderd procent veeteelt met gemiddeld 40 koeien op 40 hectare grasland. Dat bleef zo tot rond 1960 de gemeente de Batavier kocht en de toen daar boerende zoon Dirk naar Amerika emigreerde. (Doel van de gemeentelijke aankoop was de realisatie van de wijk Dorrestein.) Vader en moeder Van der Eijk brachten de levensavond door in de Joh. Tomstraat.

Bij het rondwandelen eind 2005 bevestigen broer en zus dat het hek dat de laatste decennia achteraan de ijsselstenen stal prijkt, ooit het eigen toegangshek van de oprijlaan vanaf de Bermweg (Onderweg) was. Achter de stal stond ooit de hooiberg en daarachter stond de ketel voor brongas. En wat hooibergen betreft: vader Cornelis was bij de vrijwillige brandweer en hij mocht als deskundige bij Nieuwerkerkse gevallen van hooibroeï bepalen wanneer een berg uit elkaar moest.

Achter de boerderij was ooit ook een karnschuur, waar een geblinddoekt paard zijn rondjes liep, maar in de jeugdige jaren van Corrie en Piet werd de karnschuur al benut voor houtopslag. Aangewezen werd de plek rechts voor de nog aanwezige grijsgele wagenschuur, waar een wel was die nooit dicht vroom. Piet: "In de voortuin was een gemetselde put met welwater, waar de warme melk in werd gezet, de melkbussen werden bruin van het ijzer." Van

de glas-in-loodramen in de voorgevel weet men nog stellig dat die er door vader Van der Eijk zijn ingezet ("en niet door Mijnlieff"). Dat gold wèl voor de nieuwe dakkapel, die voor Corrie een eigen kamertje betekende; mevrouw (sinds 1915 wed. M.J.A. Mijnlieff-Mijnlieff) vond dat zij bij het groter worden apart moest slapen! Te zien zijn nog de kelderraampjes en Corrie herinnert zich de kleur van de orangerode plavuizen en het grote pekelbad (ze waren er nog!). Aan die kant van de boerderij stond ook het stoephok, waar tot de sloop een betonplaat aan herinnerde. Aan die kant was bij de sloot het boenhok met een stookfornuis, waar op maandag

met behulp van takkenbossen water werd verwarmd voor de was. Op de zuid-oostzijde lag een woonkamer, zomerhuis genaamd. Hier prijkte een behangselschilderij: mensen vertoevend onder een grote boom.

Een fraaie foto van rond 1930 toont 'de Bocht' waar de koeien werden gemolken: "Vader begon 's morgens om vier uur, omdat hij ook 's middags om vier uur ging melken".

In de oorlog werd de nieuwe spoorlijn aangelegd, die een deel van het land van de Batavier zou afsnijden. Naast de boerderij van Oudijk aan de Bermweg kwam een extra inrit, waarmee Van der Eijk afgesneden kavels kon bereiken, maar het werd er lastiger door. De familie Mijnlieff verkocht de strook grond en zag de boer daarbij als onmondig, zo weten de kinderen nog. Van der Eijk liet middels een advocaat het werk aan de spoorlijn stil leggen en toen was een pachtvergoeding snel rond! Uit het voor de spoorlijn gegraven cunet (een soort kanaal, dat later volgestort zou worden met zand als ondergrond van de toekomstige spoordijk) kwamen eeuwenoude in veen geconserveerde boomstammen te voorschijn, alle in één richting omgewaaid, die deels op de Batavier werden verstookt. (Bij de Oudheidkamer is ook zo'n stam aanwezig, opgedolven in Hitland.)

De familie Mijnlieff woonde normaal 's winters in Den Haag aan de Laan van Nieuw Oost-Indië, maar dat pand werd gevorderd. Dure perzen en

andere kostbaarheden uit Den Haag werden op de zolder van de Batavier opgeslagen. Zodoende werd ook de hele oorlog door melk, boter en kaas bij mevrouw Mijnlieff in de buitendijkse villa Hitland gebracht. Piet: "Je moest dan aanbellen, eerst liet een juffrouw je binnen, dan moest je op kantoor wachten tot je het aan mevrouw zelf kon overhandigen." Als

mevrouw Mijnlieff en rentmeester Lans ook eenmaal per jaar op bezoek kwamen werd het moderne butagasfornuis afgedekt: anders ging de huur misschien omhoog! Na de oorlog kwamen kleinkinderen Mijnlieff, als ze bij oma op de villa logeerden, overigens ook wel spelen en eten op de Batavier. En nog later bij de verkoop aan de gemeente kreeg zowel de eigenaar als de pachter normaal schadevergoeding. Volk was er altijd veel op een boerderij als deze. Dat blijkt bijvoorbeeld uit een advertentie in de Goudsche Courant van 11 december 1930 (75 jaar geleden), waarin vader Van der Eijk een dagmeisje vroeg.

Piet: "Zo'n dagmeisje kwam in 1931 naar aanleiding van mijn geboorte, en het werd voor jaren Lena Romein." Daan de Kwaadsteniet was lang een trouwe knecht. Visboer Henk van den Berg en Adegeest van de Maalderij waren vaste invallers bij hooien en melken. In de oorlog kwamen er zóveel mensen op de boerderij, dat ze deels niet van elkaar wisten dat ze er waren ondergedoken! Enkelen bivakkeerden in een uitgegraven hok in een grondhoop van de spoorwegaanleg. Corrie: "Niemand wist het, maar toen het ging sneeuwen was de pret over."

Toen aan de 's-Gravenweg het huis van veearts Beuvery op 19 maart 1945 door een bom werd getroffen kon deze nergens terecht en kwam zijn gezin er ook nog maar bij. Voor Piet – later zelf dierenarts – betekende dat 's nachts per fiets meegaan de boer op, en bij Zevenhuizense bouwboeren werden dan ook de fietstassen gevuld om weer monden te vullen. De apotheek van Beuvery kwam in de, inderhaast schoongemaakte, varkensschuur van de Batavier. Piet stelde onlangs een lijst samen van tegen de 25 mensen die in de hongervinter op de Batavier verbleven. Gegeten werd er in twee ploegen: om 12 en om 1 uur,

en Corrie bewondert er haar moeder nog om. Met velen bleef na de oorlog regelmatig of incidenteel contact bestaan, ook met de Duitse deserteurs. Zij kwamen in de oorlog bij dé Nieuwerkerkse verzetsman Van den Dool vandaan. Het ging om Elzassers, die zich weinig Duitser voelden, en een onderduikadres kregen als zij bij het Rotterdamse verzet wapens en uniform inleverden, zo weet Piet. Bij slachten van een stier op de Batavier kwam tuinder Van den Dool ook wel een halve stier halen, die dan op een kar onder

veilingkisten naar Rotterdam werd gebracht (D.F. van den Dool werd eind 1944 verraden en later gefusilleerd). Piet is ook gaan kijken bij het engelse vliegtuig dat in de nacht van 11 op 12 april 1945 een noodlanding maakte in het inundatiegebied bij de 2e Tocht. Twee vliegtuigwielen daarvan werden onder een mestkar van Van der Eijk benut. Tegen de bevrijding kwamen er ook voedselpakketten van de operatie Manna tussen de koeien van de Batavier terecht. Via kruidenier Bos op Dorp werden ze gedistribueerd en men lachte om het toiletpapier dat er ook in zat! Na de oorlog emigreerde al snel oudste zoon Kees naar Californië.

Op de Batavier werd geleefd en meer dan familiegeschiedenis geschreven!

Bevolking van de Batavier in de hongervinter 1944/1945:

Cornelis van der Eijk en Wijnandina van der Eijk-Hoogerbrugge met vijf kinderen:

Cornelis (Kees) van der Eijk jr en Nelly Rijlaarsdam met baby Cornelis

Wijnand van der Eijk (onderduiker als student diergeneeskunde)

Dirk van der Eijk

Corrie van der Eijk

Piet van der Eijk

Daan de Kwaadsteniet (knecht)

Dhr en mevr. Van Loo

Jan van Loo (onderduiker als student medicijnen)
 Piet Plaisier (onderduiker als student diergeneeskunde)
 Jean Schlessor (deserteur Duitse leger)
 Fritz Emile (deserteur Duitse leger)
 Dhr Kikstra (melkcontroleur/onderduiker)
 Dhr Beuvery en mevr. Beuvery-Asman (dierenartsen)
 Drie kinderen Beuvery
 Tante Jo (schoolstage Rollecate)
 Cor Verwaal (spoorwegstaker)
 Piet Verkaik (spoorwegstaker)

UIT DE AANWINSTEN

Van OV-kenner en HVN-vrijwilliger Hans de Vlaming kwamen: Dienstregeling van het autobusbedrijf Gebr. Van Gog Rotterdam-Gouda 7-10-1940, Weekkaart Nieuwerkerk-Rotterdam van Van Gog 1955, Haltebord Van Gog NV 1967 en CAP-bordje behorende bij haltebord 1967. Van Aad Stuivenberg kwam een houten kathedier met een opgeschilderd PvdA-partijvignet met stralende morgenzon, een industrieel rad en een grote A, ooit afkomstig uit de boedel van wijlen PvdA-raadslid Dirk Vuik. Van iemand uit Chrysanthemum werden vooroorlogse Oranjeboeken en -tijdschriften ontvangen en ook de rommelmarkt van De Bron leverde weer diverse zaken op, waaronder een jubileumasbakje van de fotograaf annex sigarenhandelaar Barend Pruyt van de Kerklaan.

RAADSVERKIEZINGEN 2006

In september is op een avond in het raadhuis o.a. door de HVN-secretaris inbreng geleverd voor de gemeenteraadsprogramma's 2006-2010. Compact zijn aan de partijen de volgende punten meegegeven:

- De gemeentelijke concept-monumentenlijst dient met een verordening ter stimulering van onderhoud nog in 2006 te worden vastgesteld.
- De Oudheidkamer van de HVN maakt onderdeel uit van het basisvoorzieningsniveau van de gemeente en dient behouden te blijven.

Het CDA-programma nam deze punten integraal over. De VVD: "Een eigen lokaal monumentenbeleid is een noodzaak." Het nieuwe LDN: "Behoud historische monumenten." De CU-SGP: "De gemeente moet waken over het unieke cultureel erfgoed uit vroeger eeuwen." Zal die gemeentelijke monumentenlijst er nog komen voordat een fusie plaatsvindt met omliggende gemeenten (die hem al wél hebben)? En wat het andere punt betreft: praktijk is steun aan de Oudheidkamer middels subsidies, maar óók middels toevertrouwen van objecten van de gemeente.

STEENOVENS BIJ BEHANDELING PROGRAMMABEGROTING 2006-2009

Op 1 november was de zogeheten 'begrotingsraad'. "De opzet is in 2004 een visie voor deze steenovens en de omgeving te ontwikkelen", zo beloofde ook de gemeentebegroting 2006-2009 weer letterlijk! De CDA-fractievoorzitter maakte daar tegen het college van B&W opmerkingen over: "De steenovens, deze dienen in de optiek van het CDA allemaal behouden te blijven, het zou eeuwig zonde zijn als deze verdwijnen omdat op dit moment het budgettair niet geheel past. In 2004 zou u een visie ontwikkelen omtrent deze steenovens, het CDA heeft deze nog steeds niet gehoord. U merkt wel op dat u wettelijk geen verplichtingen hebt tot goed onderhouden van rijksmonumenten, maar dat u wel verplicht bent om de veiligheid rond de steenovens te waarborgen. Het CDA wil u er wel op wijzen dat u bij de aankoop de privaatrechtelijke plicht tot goed onderhoud hebt overgenomen, die voortvloeit uit de rijks gesubsidieerde restauratie van Oven 1, hetgeen klip en klaar in de subsidievoorwaarden

van weleer stond. Kortom, het CDA wenst op korte termijn een beheersplan. Tevens zou het CDA de ovens willen overdragen aan het recreatieschap Hitlandbos.”

Een motie om te onderzoeken of het beheer van de ovens, maar ook van de particuliere camping Hitland en van de dito Groene Zoom (!) kunnen worden overgedragen aan het recreatieschap werd door een meerderheid van de raad aanvaard. Voordat de gemeente Nieuwerkerk aan den IJssel de steenovens overnam van de stichting Behoud Steenovens Hitland bood deze stichting op verzoek van de gemeente de ovens reeds aan het recreatieschap aan. Het was toen tevergeefs, maar er kan natuurlijk sprake zijn van voortschrijdend inzicht....

HOLLANDSCHE IJSSELSTEEN

De door het HVN-bestuur genomineerde ASVZ Zuid West won met dagcentrum Korenaer bij de molen Windlust de Hollandsche IJsselsteen 2005. De stichting Molen Kortenoord ontving de IJsselsteen al in 2001. Het Nieuwerkerkse Windlustherstel scoort goed bij de jury's!

1945-2005: NIEUWERKERK KREEG BANK VAN MADE

In de zomer van 1945 adopteerde Nieuwerkerk onder de Hulpactie Rode Kruis (HARK) het dorp Made (Noord-Brabant). Daar was door de bevrijdingsacties geen ruit meer over en Nieuwerkerkse tuinders hadden nog glas. Overdracht van meer dan glas alleen vond per schip plaats op 3 oktober 1945. Zestig jaar later - om precies te zijn op 23 september 2005 - ontving de stichting Molen Kortenoord van de gemeente Made en Drimmelen nu in onderdelen een buitenbank. Naar verwachting wordt de bank in het voorjaar geplaatst bij de nieuw aan te leggen steiger. In de volgende Nieuwsbrief wordt er uitgebreider op terug gekomen.

SCHOLEN BEZOCHTEN OUDHEIDKAMER

“Ongeveer 250 leerlingen van diverse Nieuwerkerkse basisscholen hebben in de periode van september tot en met december 2005 de Oudheidkamer bezocht. De leerlingen hebben in de Oudheidkamer kennis gemaakt met archeologie in Nieuwerkerk aan den IJssel. Allereerst werden de leerlingen welkom geheten en kregen zij een korte uitleg over archeologie. Want wat is archeologie? Al snel kwamen zij er achter dat een archeoloog niet alleen piramides en tempels onderzoekt in het buitenland, maar dat er ook in Nederland archeologen in de grond op zoek gaan naar overblijfselen van vroeger. In Nieuwerkerk hebben we ook (amateur-)archeologen gehad. Deze

Nieuwerkerkers hebben veel scherven en delen van potten opgegraven, waarvan er diverse te zien zijn in de Oudheidkamer. Tijdens het bezoek hebben de leerlingen twee opdrachten met echt archeologisch materiaal gemaakt. Voordat met de opdracht kon worden gestart werden eerst handschoenen aangedaan, zodat de scherven niet vet en/of vies werden. Bij de eerste opdracht bekeken de leerlingen scherven van kannen en borden uit de 16de en de 17de eeuw. Als echte archeologen tekenden zij de scherven na. Natuurlijk bestudeerden ze ook, met behulp van een kaart waarop voorbeelden staan van 16de en 17de eeuwse kannen, van wat voor soort kan of bord de scherf geweest kan zijn. Bij de tweede opdracht bekeken de leerlingen Delftsblauwe tegeltjes. Tussen de oude tegeltjes waren ook nieuwe te vinden. De leerlingen moesten, met behulp van informatie over Delftsblauwe tegeltjes, uitzoeken wat nieuwe en wat de oude tegeltjes waren. Natuurlijk bekeken ze ook de prachtige afbeeldingen op de tegels en onderzochten ze wat voor soort hoekmotiefjes ze hierop konden vinden. Op de zolder van de Oudheidkamer hebben al de kinderen, met behulp van opdrachtkaarten, een speurtocht langs de vitrines gemaakt. Tijdens deze speurtocht konden de leerlingen kennismaken met een stukje van de geschiedenis van Nieuwerkerk. Zo maakten ze vragen over het dijkleger, maar ook over distilleerderij De Keizer. Mede door de inzet van de vrijwilligers zijn deze bezoeken zeer goed verlopen,” aldus Marijke Edel in een verslag.

ARCHEOLOGIE

Tegenwoordig vinden voorafgaand aan ruimtelijke ontwikkelingen archeologische verkenningen plaats. In 2005 verscheen in het tijdschrift Holland een Archeologische Kroniek 2004. Hierin staan ook resultaten van onderzoek door ArcheoMedia BV in Kleine Vink en Esse Zoom, straks bedrijventerrein en een woonwijk (p. 108/109). “Booronderzoek op de locatie Kleine Vink heeft geen archeologische vindplaatsen opgeleverd. Op het zuidelijk deel

van de locatie Esse Zoom werd bij karterend booronderzoek een houtskoolhoudende laag in het veen aangetroffen op een diepte van ca 1,8 m tot 2,5 m onder het maaiveld. Dit is op vergelijkbare diepte als hetgeen Bureau Oudheidkundig Onderzoek Rotterdam heeft aangetroffen bij de IJzertijdvindplaats in Groot Hitland. In de regio is dit een van de weinige vindplaatsen met een dergelijke datering. Zeker de ligging midden in het veengebied maakt deze vindplaats interessant. Vervolgonderzoek zal moeten aantonen of het hier inderdaad om een IJzertijdvindplaats gaat,” aldus Marcel van Dasselaar van genoemd bureau. (De IJzertijd is de tijd van circa 0-800 jaar voor Christus.)

VOORBEELD VAN EEN OBJECTRESTAURATIE

Jaren geleden kwam van een zolder uit de toren van de dorpskerk een grote verroeste lamp. De veronderstelling is dat deze vanaf de komst van het elektrisch licht in

1922 tot de grote kerkrestauratie van 1927 de torenhal verlichtte, maar foto's zijn daar niet van. Een vrijwilliger heeft nu de lamp gerestaureerd en deze is opgehangen op de stalzolder. Het bekijken waard!

STUCTUUR- EN STREEKPLAN ZUIDPLAS

In oktober werden het ontwerp-intergemeentelijk Structuurplan en de ontwerpstreekplanherziening Zuidplas ter inzage gelegd. De HVN vond het een manco dat in het ontwerp-streekplan het Oude Dorp met de aansluitende lintbebouwing aan de Kerklaan niet is aangegeven als bebouwingslint met cultuurhistorische waarde. En dat terwijl dit wel het geval is op kaarten van de Cultuurhistorische Hoofdstructuur ZH! Aanpassen is dus gevraagd. Verder suggereerde de HVN om in de paragraaf 'Gewenste bouwontwikkelingen eerst na 2010' een uitzondering te maken voor het wel toepassen van Artikel 19 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening (anticiperen) op boerenerfniveau, wanneer dit noodzakelijk is voor monumentenbehoud.

(“We kunnen helaas de door de Zuidplasplannen veroorzaakte jarenlange leegstand van het rijksmonument 1e Tochtweg 25 te Nieuwerkerk aan den IJssel, Geertruida's Hoeve uit 1849, reeds noemen als voorbeeld van hoe het niet moet,” aldus de aan GS verzonden zienswijze, met afschrift aan B&W). Zorg terzake was al uitgebreid verwoord in Nieuwsbrief 39.

SIGNALEMENT VAN NIEUWE HISTORISCHE UITGAVEN

Van Elly van Gelderen-Kasbergen uit Moordrecht verscheen tegen Sinterklaas bij AVW Vakpers BV te Capelle aan den IJssel: *Leven en werken rond Lek en IJssel*, Bedrijvig verleden. Het boek telt 166 pagina's met veel foto's en is in de boekhandel verkrijgbaar voor €17,45. Enkele hoofdstukken gaan over 'De bokschipper van Hitland' (Dirk de Jong), de zandaak 'Gerrigje Adriana' van wijlen Leen Boer, het schip dat in 1953 in de dijk werd gezet, en de 'Machinist op het watergemaal te Nieuwerkerk aan den IJssel' (Dingeman Rietveld van de polder Esse, Gans- en Blaardorp). En Maarten Molenaar schreef een slotwoord over de molen Windlust, waar het boek ook werd gepresenteerd.

In het regionaal-historisch tijdschrift *De Schatkamer* van oktober en december 2005 (ook los te koop in de Oudheidkamer) verschenen van Adri den Boer:

- *Een Nieuwerkerkse doopsbediening in 1685;*
- *Nieuwerkerkse schrijfoefeningen uit 1770-1773;*
- *1763: Ouderkerkse bruiloftszang voor Nieuwerkerkse schout*

De Schatkamer is een uitgave van de stichting Vrienden van Archief en Librije met hetzelfde werkgebied als het streekarchief Midden-Holland. (De stichting looft net opnieuw een Ignatius Walvisprijs - oorkonde en €500 - uit voor een nieuw, oorspronkelijk historisch artikel over het werkgebied, zie voor meer informatie www.groenehartarchieven.nl)

In het huis-aan-huisblad *Het Kanaal* leverden de rubrieken *Toen & Nu* en *Nieuwerkerkers van Toen* weer volop lokale historialia.

Tenslotte gaf het Spoorwegmuseum te Utrecht in 2005 een bruine ansichtkaart uit van een Nieuwerkerks spoorwegongeluk uit 1899!

WELKOM AAN DE NIEUWE LEDEN

- J. Demmenie, Vivaldipad 2, 2912 XM
- C.T.M. Post, Vecht 38, 2911 EN
- J.D. Verlinde, Vecht 22, 2911 EN

Werf ook een lid!!

Om vast in de agenda te reserveren: woensdag 19 april 2006 - Algemene Ledenvergadering in de Oudheidkamer. Begin april volgt Nieuwsbrief 42.

CONTRIBUTIE

Middels deze Nieuwsbrief worden leden verzocht om hun contributie voor het jaar 2006 – en zo nodig ook nog voor 2005 - over te maken. De minimumcontributie voor leden is (al in 2001) vastgesteld op €12,50 terwijl de minimum-donatie voor bedrijven €50 is. Het bestuur verzoekt u uw bijdrage over te maken op een van deze rekeningnummers:

Rabobank - 34.52.94.203 of Postbank -27.22.63, onder vermelding van 'contributie 2006' , waarvoor bij voorbaat dank.